

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Správa o overení ročnej účtovnej závierky Európskeho spoločného podniku
pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy za rozpočtový rok 2017

spolu s odpoveďou spoločného podniku

OBSAH

	Body
Úvod	1 – 6
Zriadenie spoločného podniku F4E	1 – 2
Správa	3 – 4
Ciele	5
Zdroje	6
Stanovisko	7 – 29
Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky	8
Stanovisko k zákonnosti a riadnosti príslušných príjmov	9
Stanovisko k zákonnosti a riadnosti príslušných platieb	10
Zdôraznenie skutočnosti	11 – 20
Zodpovednosť vedenia a osôb a subjektov poverených správou	21 – 23
Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky a príslušných operácií	24 – 29
Rozpočtové a finančné hospodárenie	30 – 31
Plnenie rozpočtu na rok 2017	30 – 31
Vnútorne kontroly	32 – 35
Príloha – Kontrola prijatia opatrení na základe pripomienok z predchádzajúcich rokov	
Odpoveď spoločného podniku	

ÚVOD

Zriadenie spoločného podniku F4E

1. Európsky spoločný podnik pre ITER¹ a rozvoj energie jadrovej syntézy („spoločný podnik F4E“) bol zriadený v marci 2007² na obdobie 35 rokov. Hoci hlavné zariadenia jadrovej syntézy sa mali vyvinúť v Cadarache vo Francúzsku, sídlo spoločného podniku sa nachádza v Barcelone.
2. Zakladajúcimi členmi spoločného podniku sú Euratom zastúpený Európskou komisiou, členské štáty Euratomu a Švajčiarsko (ktoré uzavrelo s Euratomom dohodu o spolupráci).

Správa

3. Štruktúra riadenia spoločného podniku F4E zahŕňa správnu radu, riaditeľa a ostatné orgány. Správna rada zodpovedá za dohľad nad spoločným podnikom pri plnení jeho cieľov. Riaditeľ je zodpovedný za každodenné riadenie spoločného podniku.
4. Ďalšími správnymi orgánmi spoločného podniku sú predsedníctvo, poradný panel pre technické záležitosti, výbor pre verejné obstarávanie a zákazky, výbor pre správu a riadenie, výbor pre audit a interná hodnotiacia pracovná skupina.

¹ Medzinárodný termionukleárny experimentálny reaktor (International Thermonuclear Experimental Reactor – ITER).

² Rozhodnutie Rady 2007/198/Euratom z 27. marca 2007, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody (Ú. v. EÚ L 90, 30.3.2007, s. 58), zmenené rozhodnutím Rady 2013/791/Euratom z 13. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 349, 21.12.2013, s. 100) a rozhodnutím Rady 2015/224 z 10. februára 2015 (Ú. v. EÚ L 37, 13.2.2015, s. 8).

Ciele

5. Ciele spoločného podniku F4E sú³:
- a) poskytovať príspevok Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) Medzinárodnej organizácii pre energiu jadrovej syntézy ITER (MO ITER);
 - b) poskytovať príspevok Euratomu na činnosti vykonávané v rámci tzv. širšieho prístupu spoločne s Japonskom na účely rýchlej realizácie energie jadrovej syntézy;
 - c) vypracovať a koordinovať program činností vzťahujúcich sa na prípravu výstavby demonštračného reaktora jadrovej syntézy a súvisiacich zariadení vrátane medzinárodného zariadenia na ožarovanie materiálov jadrovej syntézy.

Zdroje

6. Konečný rozpočet spoločného podniku F4E na rok 2017 bol 865 mil. EUR (2016: 720 mil. EUR) platobných rozpočtových prostriedkov a 589 mil. EUR viazaných rozpočtových prostriedkov (2016: 459 mil. EUR)⁴. K 31. decembru 2017 spoločný podnik zamestnával 447 zamestnancov (2016: 415).

STANOVISKO

7. Kontrolovali sme:
- a) účtovnú závierku spoločného podniku, ktorá pozostáva z finančných výkazov⁵ a správ o plnení rozpočtu⁶ za rozpočtový rok končiaci sa 31. decembra 2017;

³ Ďalšie informácie o spoločnom podniku F4E a jeho činnostiach sú dostupné na jeho webovej stránke: <http://www.fusionforenergy.europa.eu>.

⁴ Tretiu úpravu rozpočtu schválila správna rada v decembri 2017.

⁵ Finančné výkazy obsahujú súvahu, výkaz o finančných výsledkoch, tabuľku toku hotovosti, výkaz zmien čistých aktív, prehľad hlavných účtovných postupov a ďalšie vysvetľujúce poznámky.

⁶ Správy o plnení rozpočtu pozostávajú zo správ, v ktorých sú zhrnuté všetky rozpočtové operácie a vysvetľujúce poznámky.

- b) zákonnosť a riadnosť operácií súvisiacich s účtovnou závierkou podľa ustanovení článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Stanovisko k spoľahlivosti účtovnej závierky

8. Zastávame názor, že účtovná závierka spoločného podniku za rok končiaci sa 31. decembra 2017 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu spoločného podniku k 31. decembru 2017, ako aj výsledky jeho operácií, toky hotovosti a zmeny čistých aktív za príslušný rozpočtový rok v súlade s jeho nariadením o rozpočtových pravidlách a účtovnými pravidlami, ktoré schválil účtovník Komisie. Tieto pravidlá vychádzajú z medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor.

Stanovisko k zákonnosti a riadnosti príslušných príjmov

9. Zastávame názor, že príslušné príjmy zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2017 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a riadne.

Stanovisko k zákonnosti a riadnosti príslušných platieb

10. Zastávame názor, že príslušné platby zaznamenané v účtovnej závierke za rok končiaci sa 31. decembra 2017 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a riadne.

Zdôraznenie skutočnosti

11. Bez toho, aby boli spochybnené stanoviská vyjadrené vyššie, upozorňujeme na nasledujúcu skutočnosť. Závermi Rady prijatými 7. júla 2010⁷ bol schválený príspevok spoločného podniku na fázu výstavby projektu ITER vo výške 6,6 mld. EUR (v hodnotách za rok 2008), pričom ukončenie bolo pôvodne naplánované na rok 2020. Táto suma nezahŕňala prostriedky vo výške 663 mil. EUR, ktoré navrhla Európska komisia v roku 2010 na pokrytie možných nepredvídaných výdavkov⁸.

⁷ Závery Rady o stave projektu ITER zo 7. júla 2010 (ref. č. 11902/10).

⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o stave projektu ITER a možnostiach ďalšieho postupu zo 4. mája 2010 (COM(2010) 226 final).

12. V novembri 2016 Rada ITER⁹ schválila nový základný scenár projektu ITER (rozsah, plán a náklady). Celkový harmonogram projektu¹⁰ schválili všetci členovia ITER¹¹ a celkové náklady na projekt boli schválené *ad referendum*, čo znamená, že každý člen sa musel snažiť o schválenie nákladov na projekt v rámci procesu schvaľovania príslušného štátneho rozpočtu.
13. V novom harmonograme, ktorý schválila Rada ITER, sa stanovuje štvorfázový prístup, v ktorom je ako dátum dokončenia prvého strategického medzníka fázy výstavby projektu („prvá plazma“) stanovený december 2025 a december 2035 predpokladaný dátum ukončenia celej fázy výstavby, čo predstavuje oneskorenie o 15 rokov oproti pôvodnému plánu. Cieľom nového prístupu založeného na fázach je lepšie zosúladiť realizáciu projektu s prioritami a obmedzeniami všetkých členov MO ITER.
14. V nadväznosti na schválenie nového základného scenára projektu ITER spoločný podnik F4E stanovil nový harmonogram a prepočítal príslušné náklady pri dokončení projektu, ktoré sa majú financovať prostredníctvom príspevku spoločného podniku určeného na fázu výstavby projektu.
15. Výsledky, ktoré boli prezentované správnej rade spoločného podniku v decembri 2016, poukazovali na očakávané finančné nároky na fázu výstavby po roku 2020 vo výške 5,4 mld. EUR (v cenách z roku 2008), čo predstavuje 82 % nárast oproti schválenému rozpočtu vo výške 6,6 mld. EUR (v cenách z roku 2008). Suma 6,6 mld. EUR (v cenách z roku 2008), ktorú Rada EÚ schválila v roku 2010, teraz slúži ako strop výdavkov spoločného podniku do roku 2020.
16. Je potrebné poznamenať, že okrem fázy výstavby bude spoločný podnik musieť prispievať na fázu prevádzky ITER po roku 2035¹² a následnú fázu deaktivácie a vyradenia ITER z prevádzky. Príspevok na fázu prevádzky po roku 2035 nie je zatiaľ odhadnutý. Príspevok spoločného podniku F4E

⁹ 19. zasadnutie Rady ITER v dňoch 16. – 17. novembra 2016. Rada ITER je riadiacim orgánom MO ITER.

¹⁰ Rada ITER preskúmala úplný, aktualizovaný plán realizácie projektu od prvej plazmy (2025) do začiatku deutérium-tríciovej prevádzky (2035) podľa návrhu MO ITER.

¹¹ Čínska ľudová republika, Indická republika, Japonsko, Kórejská republika, Ruská federácia, Spojené štáty americké a Európska únia.

¹² Fáza prevádzky projektu ITER má podľa predpokladov trvať do roku 2037.

na fázu deaktivácie odhadla MO ITER na 95,54 mil. EUR (v cenách z roku 2001) a na fázu vyradenia na 180,2 mil. EUR (v cenách z roku 2001)¹³.

17. Hoci sú prognózy spoločného podniku F4E týkajúce sa prvej plazmy kompatibilné s harmonogramom projektu stanoveným MO ITER, tento plán sa považuje za najskorší technicky možný dosiahnuteľný dátum¹⁴.

18. V júni 2017 Komisia vydala oznámenie o príspevku EÚ k vylepšenému projektu ITER¹⁵, hľadajúc podporu Európskeho parlamentu a mandát od Rady EÚ, aby Komisia mohla schváliť nový základný scenár¹⁶ v mene Euratomu.

19. Hoci nový základný scenár nezahŕňa neplánované oneskorenia, Komisia vo svojom oznámení navrhla, že by bolo primerané počítať s neplánovanými zdržaniami v harmonograme v trvaní až 24 mesiacov a prekročením rozpočtu vo výške 10 až 20 %¹⁷. Okrem toho opatrenia prijaté na dodržanie stropu rozpočtu 6,6 mld. EUR zahŕňali odloženie verejného obstarávania a inštalovania všetkých komponentov zásadne dôležitých pre prvú plazmu. Hoci sa prijali pozitívne kroky na zlepšenie riadenia a kontroly fázy výstavby projektu ITER, zostáva riziko ďalšieho zvyšovania nákladov a oneskorení v realizácii projektu v porovnaní s novým navrhovaným základným scenárom.

20. Spojené kráľovstvo oznámilo Európskej rade dňa 29. marca 2017 svoje rozhodnutie vystúpiť z EÚ a Euratomu. Dohoda o podmienkach vystúpenia bude predmetom rokovaní. Môže to výrazne ovplyvniť budúce činnosti spoločného podniku F4E a projekt ITER.

¹³ IC-19/07.2.1 Návrh aktualizácie celkových nákladov na projekt predložený generálnym riaditeľom MO ITER IO 19. zasadnutiu Rady ITER v dňoch 16. – 17. novembra 2016.

¹⁴ Uvedené v piatom výročnom posúdení nezávislej revíznej skupiny (31. október 2016) a v správe vedúceho riadenia projektu spoločného podniku F4E správnej rade v decembri 2016.

¹⁵ COM(2017)319 final zo 14.6.2017 (s pripojeným pracovným dokumentom útvarov Komisie SWD(2017) 232 final zo 14.6.2017).

¹⁶ Príspevok Euratomu nemá vplyv na návrhy Komisie, výsledky rokovaní o vystúpení Spojeného kráľovstva z Euratomu a o viacročnom finančnom rámci na obdobie po roku 2020.

¹⁷ COM(2017)319 final zo 14.6.2017 (s pripojeným pracovným dokumentom útvarov Komisie SWD(2017) 232 final zo 14.6.2017), kapitola V „ITER: ďalší postup“.

Zodpovednosť vedenia a osôb a subjektov poverených správou

21. V súlade s článkami 310 až 325 ZFEÚ a s nariadením o rozpočtových pravidlách spoločného podniku vedenie zodpovedá za vyhotovenie a predloženie účtovnej závierky na základe medzinárodne prijatých účtovných štandardov pre verejný sektor a za zákonnosť a riadnosť príslušných operácií. Táto zodpovednosť zahŕňa návrh, zavedenie a udržiavanie vnútorných kontrol relevantných pre zostavenie a predloženie finančných výkazov, v ktorých sa nenachádzajú významné nesprávnosti v dôsledku podvodu alebo chyby. Vedenie tiež zodpovedá za zabezpečenie toho, aby boli činnosti, finančné operácie a informácie uvedené vo finančných výkazoch v súlade s orgánmi, ktoré ich spravujú. Vedenie spoločného podniku nesie konečnú zodpovednosť za zákonnosť a riadnosť príslušných operácií.

22. Pri vyhotovovaní účtovnej závierky je vedenie zodpovedné za posúdenie schopnosti spoločného podniku zabezpečiť nepretržitosť činnosti, v príslušných prípadoch za zverejnenie záležitostí týkajúcich sa nepretržitosti činnosti a za používanie účtovníctva založeného na predpoklade nepretržitosti činnosti.

23. Osoby a subjekty poverené správou zodpovedajú za dohľad nad postupom finančného výkazníctva spoločného podniku.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky a príslušných operácií

24. Naším cieľom je získať primerané uistenie o tom, či sa v účtovnej závierke spoločného podniku nenachádzajú významné nesprávnosti a či sú príslušné operácie zákonné a riadne, a na základe nášho auditu poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade alebo iným príslušným orgánom udeľujúcim absolútorium vyhlásenie o vierohodnosti týkajúce sa spoľahlivosti účtovnej závierky a zákonnosti a riadnosti príslušných operácií. Primerané uistenie predstavuje vysoký stupeň uistenia, nie je však zárukou, že sa pri audite vždy odhalí výskyt významných nesprávností či porušenia pravidiel. Nesprávnosti a porušenia pravidiel môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a považujú sa za významné, ak možno odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo súhrnne ovplyvnia ekonomické rozhodnutia používateľov prijaté na základe tejto účtovnej závierky.

25. Audit zahŕňa postupy na získanie audítorských dôkazov o sumách a údajoch v účtovnej závierke, ako aj o zákonnosti a riadnosti príslušných operácií. Výber postupov závisí od úsudku audítora, ktorý hodnotí riziko významných nesprávností v účtovnej závierke, ako i riziko významného porušenia požiadaviek právneho rámca Európskej únie v príslušných operáciách, či už z dôvodu podvodu alebo chyby. Pri posudzovaní týchto rizík sa zohľadňujú vnútorné kontroly, ktoré sú relevantné

pre vyhotovenie a verné predloženie účtovnej závierky a zákonnosť a riadnosť príslušných operácií, aby sa mohli navrhnuť audítorské postupy vhodné za daných okolností, nie však na účel vyjadrenia stanoviska k účinnosti vnútornej kontroly. Audit ďalej zahŕňa posúdenie vhodnosti uplatnených účtovných metód, primeranosti účtovných odhadov vedenia, ako aj posúdenie účtovnej závierky ako celku.

26. V súvislosti s príjmami overujeme dotáciu prijatú od Komisie a ostatných zainteresovaných strán a posudzujeme postupy spoločného podniku na výber poplatkov a iných príjmov.

27. V súvislosti s výdavkami preskúmavame platobné operácie v okamihu, keď výdavky vznikli, boli zaznamenané a prijaté. Toto preskúmanie sa vzťahuje na všetky kategórie platieb (vrátane platieb za nákup majetku) okrem záloh v momente, keď sa uhrádzajú. Zálohové platby sa skúmajú, keď príjemca prostriedkov poskytne podklady o ich riadnom využití a spoločný podnik tieto podklady schváli zúčtovaním zálohovej platby, a to v tom istom roku alebo neskôr.

28. Pri vypracúvaní tejto správy a stanoviska sme zohľadnili audítorskú prácu nezávislého externého audítora vykonanú v súvislosti s účtovnou závierkou spoločného podniku v súlade s článkom 208 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách EÚ¹⁸.

29. Pripomienky uvedené v nasledujúcej časti nemajú vplyv na stanoviská EDA.

ROZPOČTOVÉ A FINANČNÉ HOSPODÁRENIE

Plnenie rozpočtu na rok 2017

30. V konečnom rozpočte na rok 2017, ktorý sa mohol čerpať, boli zahrnuté viazané rozpočtové prostriedky vo výške 589 mil. EUR a platobné rozpočtové prostriedky vo výške 865 mil. EUR. Miera čerpania viazaných rozpočtových prostriedkov bola 99,9 % a platobných rozpočtových prostriedkov 96,3 %.

31. Pre závažné nedostatky v procese plánovania rozpočtu platobné rozpočtové prostriedky skutočne potrebné v roku 2017 výrazne prevýšili platobné rozpočtové prostriedky v pôvodnom rozpočte na rok 2017. Zatiaľ čo pôvodné platobné rozpočtové prostriedky,

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

ktoré správna rada schválila vo februári 2017, boli vo výške 548,6 mil. EUR, konečné platobné rozpočtové prostriedky potrebné v roku 2017 dosiahli výšku 832,6 mil. EUR, čo je 51,8 % nárast. Okrem toho, spoločný podnik odhadol chýbajúce platobné rozpočtové prostriedky na asi 150 mil. EUR, čo môže potenciálne ovplyvniť rozpočet na rok 2018.

VNÚTORNÉ KONTROLY

32. Spoločný podnik F4E konzistentne nekontroloval vyhlásenie vedenia o záujme¹⁹.

33. Významné nedostatky sa zistili v postupoch vnútornej kontroly a monitorovania²⁰ v súvislosti s prijímaním kľúčových riadiacich zamestnancov.

34. V roku 2018 Všeobecný súd Európskeho súdneho dvora vyhlásil za neplatné dve rozhodnutia spoločného podniku F4E o prijatí do zamestnania z dôvodu nezrovnalostí v procese prijímania zamestnancov²¹. Spoločný podnik sa odvolal voči tomuto rozhodnutiu v apríli 2018.

35. Pre významné nedostatky stratégií internej komunikácie²² sa nezabezpečilo šírenie primeraných informácií o odhadovaných nákladoch na fázu vyradenia z prevádzky v rámci organizácie. V dôsledku toho spoločný podnik nevykázal nijakú rezervu na tento záväzok v účtovných závierkach z predchádzajúcich rokov²³.

¹⁹ Norma riadenia 3 (Etické a organizačné hodnoty).

²⁰ Norma riadenia 3 (Etické a organizačné hodnoty) a Norma riadenia 4 (Ľudské zdroje).

²¹ Rozsudok Všeobecného súdu Európskeho súdneho dvora z 25. januára 2018, Vec T-561/16: Výberové konanie F4E/CA/ST/FGIV/2015/001.

²² Norma riadenia 15 (Informácie a komunikácia).

²³ Výška rezervy sa odhadla na 85,2 mil. EUR k 31. decembru 2017.

Túto správu prijala komora IV, ktorej predsedá Neven MATES, člen Dvora audítorov,
v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 2. októbra 2018.

Za Dvor audítorov

Klaus-Heiner LEHNE

predseda

Kontrola prijatia opatrení na základe pripomienok z predchádzajúcich rokov

Rok	Pripomienka Dvora audítorov	Stav nápravného opatrenia (Dokončené / Prebieha / Zatiaľ nevykonané / Nevzťahuje sa)
	<u>POZNÁMKY K ROZPOČTOVÉMU A FINANČNÉMU HOSPODÁRENIU</u>	
	<i>Predkladanie účtovných závierok</i>	
2015	V poznámkach k účtovnej závierke sa v tabuľke a informáciách, ktoré sa nachádzajú v časti 4.3.1.1. „Dohody o obstarávaní ITER (medzinárodná organizácia ITER)“, uvádzajú podpísané dohody o obstarávaní (stĺpec 3) a doposiaľ financované dohody o obstarávaní (stĺpec 4). V tabuľke sa však neuvádza, ako sa v skutočnosti pokročilo v realizácii prebiehajúcich prác. V ročnej účtovnej závierke za rok 2015 doplnil spoločný podnik F4E tieto informácie o odhad prebiehajúcich prác vychádzajúci z celkovej hodnoty výdavkov na zmluvy súvisiace s dohodami o obstarávaní a o graf zobrazujúci plnenie míľnikov za každú dohodu o obstarávaní podpísanú s medzinárodnou organizáciou ITER. Napriek tomu, že v účtovnej závierke za rok 2015 je uvedený odhad, je potrebné predložiť presnejšie informácie o stave a hodnote činností, ktoré spoločný podnik doposiaľ vykonal.	Prebieha
	<u>PRIPOMIENKY KU KLÚČOVÝM KONTROLÁM SYSTÉMOV DOHLÁDU A KONTROLY SPOLOČNÉHO PODNIKU</u>	
2015	Spoločný podnik F4E ďalej vyvíja centrálny a jednotný systém na integráciu všetkých operačných, finančných a rozpočtových údajov, ktorý umožní pravidelne monitorovať a kontrolovať odhady, náklady a odchýlky. Správna rada spoločného podniku F4E	Dokončené

Rok	Pripomienka Dvora audítorov	Stav nápravného opatrenia (Dokončené / Prebieha / Zatiaľ nevykonané / Nevzťahuje sa)
	na svojom zasadnutí v dňoch 8. – 9. júna 2015 schválila návrh riaditeľa realizovať do dvoch rokov systém plánovania podnikových zdrojov.	
2015	S medzinárodnou organizáciou ITER prebiehajú diskusie o systéme na poskytovanie informácií o hodnote rozsahu realizácie činností (Earn Value Management) s cieľom zlepšiť pridelovanie bodových míľnikov počas trvania dohôd o obstarávaní.	Prebieha
	Prevádzkové verejné obstarávanie a granty	
2015	<p>Rokovacie konania predstavovali 45 % v rámci 84 postupov prevádzkového verejného obstarávania začatých v roku 2015 (58 % v roku 2014). Napriek tomu, že spoločný podnik znížil mieru využívania rokovacích konaní v roku 2015, je potrebné úsilie na zlepšenie konkurencieschopnosti postupov prevádzkového verejného obstarávania. Pri grantoch bolo v priemere predložených 1,4 návrhu ku každej výzve.</p> <p>Výsledok preskúmania: V roku 2017 rokovacie konania naďalej predstavovali 47 % v rámci 47 postupov prevádzkového verejného obstarávania začatých v roku 2017 (2016: 45 %). V roku 2017 spoločný podnik vykonal iniciatívy na zníženie miery využívania rokovacích konaní, je však potrebné úsilie na zlepšenie konkurencieschopnosti postupov prevádzkového verejného obstarávania. Pri grantoch bol v priemere predložený 1 návrh ku každej výzve.</p>	Prebieha

Rok	Pripomienka Dvora audítorov	Stav nápravného opatrenia (Dokončené / Prebieha / Zatiaľ nevykonané / Nevzťahuje sa)
	<u>ĎALŠIE PRIPOMIENKY</u>	
	<i>Právny rámec</i>	
2015	Dňa 2. decembra 2015 správna rada spoločného podniku F4E zmenila jeho nariadenie o rozpočtových pravidlách, aby ho zosúladiť s novým finančným rámcom EÚ. Vo februári 2016 Európska komisia vydala kladné stanovisko k zmenám, ktoré spoločný podnik F4E vykonal vo svojich finančných predpisoch, ale vyzvala spoločný podnik, aby zvážil ďalšie rozpracovanie niektorých ustanovení vo svojich vykonávacích pravidlách, ktoré sa týkajú osobitných odchýlok od nariadenia o rozpočtových pravidlách a rámcového nariadenia o rozpočtových pravidlách pre subjekty uvedené v článku 208.	Dokončené
	<i>Práva duševného vlastníctva a priemyselná politika</i>	
2015	Rozhodnutie o vykonávaní priemyselnej politiky spoločného podniku F4E a politiky v oblasti práv duševného vlastníctva a o šírení informácií prijala správna rada spoločného podniku dňa 27. júna 2013. Spoločný podnik vypracoval dokument o stratégii verejného obstarávania pre každé verejné obstarávanie. Bol vypracovaný kontrolný zoznam, pomocou ktorého sa monitoruje vykonávanie stratégie v oblasti verejného obstarávania, pokiaľ ide o vlastníctvo prioritných údajov pre každé verejné obstarávanie.	Dokončené
	Posúdenie vplyvu vykonávania týchto politík sa vykonáva.	Prebieha

Rok	Pripomienka Dvora audítorov	Stav nápravného opatrenia (Dokončené / Prebieha / Zatiaľ nevykonané / Nevzťahuje sa)
	<u>VNÚTORNÉ KONTROLY</u>	
	Stratégia v oblasti boja proti podvodom	
2016	V júni 2015 správna rada spoločného podniku F4E prijala stratégiu v oblasti boja proti podvodom a príslušný akčný plán. Väčšina opatrení sa vykonala v roku 2016. Spoločný podnik však nezaviedol konkrétny nástroj, ktorý by uľahčil monitorovanie jeho opatrení v súvislosti s postupmi verejného obstarávania, a to najmä tými, ktoré sa týkajú posúdenia a hodnotenia rizík, fázy rokovania a zadania zákaziek.	Prebieha

ODPOVEĎ SPOLOČNÉHO PODNIKU

31. Spoločný podnik F4E súhlasí so zistením. Treba poznamenať, že vďaka podpore Euratomu, ktorý poskytol ďalší rozpočet, nemali tieto chýbajúce platobné rozpočtové prostriedky v roku 2017 žiadny vplyv na plnenie povinností spoločného podniku F4E voči dodávateľom.

System na prognózovanie platby bol interne plne prepracovaný a integrovaný do nového nástroja finančného hospodárenia ECOSYS a vzájomné pôsobenie medzi projektovými tímami a oddelením pre verejné obstarávanie, ktoré spravuje zmluvy, sa zlepšilo.

Z dôvodu prípravy predbežných prognóz spoločný podnik F4E potvrdzuje, že chýbajúce platobné rozpočtové prostriedky vo výške okolo 150 mil. EUR ovplyvnili aj rozpočet na rok 2018. Žiadosť o presun, ktorým sa pokryjú tieto ďalšie potreby, prebieha vo všeobecnom rozpočte Únie na rok 2018 s cieľom zvýšiť príspevok Euratomu pre spoločný podnik F4E.

Žiadosť o návrh rozpočtu na rok 2019 a prognózy nasledujúcich rozpočtov už boli opätovne posúdené na základe metodiky predbežného prognózovania a prostredníctvom nového nástroja na plánovanie a podávanie správ ECOSYS.

32. Spoločný podnik F4E zdokonalí svoj súčasný vnútorný postup s cieľom nadviazať na vyhlásenie vedenia o záujme. Z tohto zlepšenia bude vyplývať, že aktualizácie vyhlásenia vedenia o záujme alebo iné vyhlásenia o konfliktoch záujmov budú formálne preskúmané príslušnými úradníkmi pre oznamovanie vrátane predsedu správnej rady v prípade riaditeľa spoločného podniku F4E.

33. Spoločný podnik Fusion for Energy (F4E) zdokonaľuje proces prijímania a výberové konania pomocou zlepšovacieho projektu, ktorý sa momentálne realizuje. V tejto súvislosti spoločný podnik F4E posilní svoje procesné aspekty, aby zohľadnil pripomienky Dvora audítorov a zlepšil vnútornú kontrolu i kvalitu procesu prijímania zamestnancov.

34. Čo sa týka zrušenia jedného výberového konania spoločného podniku F4E súdnym rozhodnutím v roku 2018, spoločný podnik F4E by chcel objasniť, že aj keď spoločný podnik musel toto rozhodnutie vykonať, podal proti nemu odvolanie. Takisto treba poznamenať, že v tejto veci konal aj európsky ombudsman, ktorý označil sťažnosť ako neopodstatnenú a rozhodol v prospech spoločného podniku F4E.

35. V súlade s Dvorom audítorov spoločný podnik F4E vykázal rezervu na náklady na vyradenie zariadení z prevádzky v konečnej účtovnej závierke za rok 2017.

Čo sa týka nedostatkov v internej komunikácii, spoločný podnik vyrieši tento problém týmito opatreniami:

- Interný postup spoločného podniku F4E „ročná účtovná závierka – otvorenie/závierka účtovného obdobia“ sa aktualizuje s cieľom objasniť informácie potrebné pre účtovnú závierku v súvislosti s rezervami a podmienenými záväzkami. Najmä od oddelenia riadenia projektov a rozpočtovej skupiny sa bude požadovať ročná aktualizácia stavu

Spoločný podnik Fusion for Energy

nákladov na vyradenie zariadení z prevádzky a deaktiváciu, ako aj ďalších udalostí alebo informácií, ktoré môžu ovplyvniť finančnú závierku.

- Vedenie (a obzvlášť vedúci obchodného oddelenia) odovzdá účtovníkovi spoločného podniku F4E všetky príslušné informácie a, konkrétnejšie, rozhodnutia Poradného výboru pre riadenie a Rady ITER.

Kontrola prijatia opatrení na základe pripomienok z predchádzajúcich rokov

2015 – Predkladanie účtovných závierok

Spoločný podnik F4E v súčasnosti používa objem finančných prostriedkov ITER ako systém riadenia získanej hodnoty (Earned Value Management, EVM) a, spolu s monitorovaním míľnikov a analýzou vývoja, je to jednou z metód na monitorovanie pokroku jeho činností.

Na konci roka 2017 správna rada menovala pracovnú skupinu na stanovenie lepšieho spôsobu podávania správ spoločného podniku F4E vrátane úlohy vymedzenia vhodného systému EVM. Práca prebieha a úlohou predsedu pracovnej skupiny je podať správu o pokroku na zasadnutí správnej rady v júli 2018.

2015 – Pripomienky ku kľúčovým kontrolám systémov dohľadu a kontroly spoločného podniku

Druhý odsek: V spolupráci s organizáciou ITER sa začalo s aktualizáciou profilu finančných prostriedkov v oblasti verejného obstarávania s cieľom priblížiť sa k hodnote skutočnej práce prostredníctvom rôznych projektových fáz (t. j. návrh, výroba, dodanie, inštalácia). Niektoré oneskorenia mali vplyv na túto prácu a nový dátum ukončenia tejto činnosti sa predpokladá na koniec decembra 2018.

2015 – Prevádzkové verejné obstarávanie a granty

Napriek opakovaným snahám zlepšiť komunikáciu a šírenie informácií, predovšetkým v súvislosti so zavádzaním nového nariadenia o rozpočtových pravidlách, finančné objemy pre rokovacie konania v roku 2017 sú podobné ako v predchádzajúcich rokoch (47 % z celkovej sumy v roku 2017 v porovnaní so 49 % v roku 2016, 45 % v roku 2015 a 58 % v roku 2014).

Treba však poznamenať, že väčšina týchto postupov boli rokovacie konania s nízkou hodnotou, ktoré prebehli pod prahovou hodnotou na zverejnenie uvedenou v smernici a boli v úplnom súlade s nariadeniami o rozpočtových pravidlách spoločného podniku F4E. Tieto rokovacie konania s nízkou hodnotou predstavujú dlhodobý priemer približne 40 % počtu zmlúv spoločného podniku F4E za rok, pričom však tvoria len menej ako 1 % ročného rozpočtového záväzku.

Využitie rokovacích konaní v týchto prípadoch (v medziach stanovených nariadeniami o rozpočtových pravidlách spoločného podniku F4E) je reakciou na obavy súvisiace s riadnym finančným hospodárením, pretože tým spoločný podnik F4E dokáže skrátiť lehotu na uzatvorenie zmluvy, a to rýchlejšou reakciou na potreby projektu a efektívnejším využitím interných zdrojov pri obstarávaní s vysokou hodnotou. Z tohto dôvodu sa spoločný podnik F4E domnieva, že ďalšie znižovanie v prípade rokovacích konaní s nízkou hodnotou nie je

potrebné, keďže tieto konania zostávajú v súlade so zásadami a s ustanoveniami nariadení o rozpočtových pravidlách.

Ostatné rokovacie konania, zvyčajne zmluvy s vysokou hodnotou (v dlhodobom priemere okolo 5 % z celkového počtu postupov), sú znakom komplexného a inovačného prostredia, v ktorom spoločný podnik F4E pôsobí. Trh jadrovej syntézy je charakteristický tým, že v mnohých prípadoch existuje v členských štátoch alebo celosvetovo len veľmi obmedzená kapacita. Toto často vedie k minimalizovaniu hospodárskej súťaže, k duopolom/monopolom či dokonca k nedostatočnej účasti na výzvach na predkladanie ponúk.

Spoločný podnik F4E od roku 2012 posilnil svoje snahy v šírení informácií, ale počet účastníkov na prevádzkových výzvach je naďalej v priemere nižší, ako je žiaduce. Spoločný podnik F4E sa domnieva, že hlavnou príčinou nie je jeho slabá propagácia, ale sporadickosť a osobitosť jeho nákupov. Prostredníctvom diskusie s ďalšími nákupcami veľkej vedeckej infraštruktúry v Európe spoločný podnik F4E dospel k záveru, že povaha činností súvisiacich s rozsahom veľkých vedeckých a technologických projektov je taká, že obmedzená hospodárska súťaž je, žiaľ, skutočnosť, na ktorú má jediný verejný obstarávateľ len obmedzený vplyv. S týmto záverom súhlasia aj iní verejní obstarávatelia, ktorí spravujú podobné projekty v Európe.

V dôsledku toho spoločný podnik F4E v roku 2016 inicioval fórum, ktoré zahŕňa podobné a svojho druhu jedinečné technologicky vyspelé cezhraničné projekty v Európe. Prostredníctvom tohto fóra rozličné organizácie s podobnými výzvami (najmä v súvislosti s nízkou mierou zapojenia a účasti priemyslu) spolupracujú na ich riešení koordinovanejším a účinnejším spôsobom. Medzi kľúčovými myšlienkami zhromaždenými prostredníctvom tohto fóra je posilnenie jednotného trhu s veľkými vedeckými projektmi, ktorý je stabilnejší a väčší, a tým aj prítlačivejší pre záujmy podnikov.

Prvé podujatie fóra, ktoré sa zameriava na priemysel, sa uskutočnilo v Dánsku na konci februára 2018, pričom sa na ňom zúčastnilo 1 037 delegátov z 530 spoločností a verejných organizácií z 29 krajín. Spätná väzba od účastníkov zastupujúcich priemysel a verejnosť po podujatí bola veľmi pozitívna a v júni 2018 účastníci fóra (F4E, ESA, ESO, CERN, EMBL, ESRF, ESS, XFEL, ILL) jednomyselne hlasovali za odsúhlasenie kandidatúr organizácie na druhom veľkom podujatí v roku 2020 a za rozšírenie členstva fóra na ďalšie organizácie európskeho záujmu s podobnými veľkými technologicky vyspelými projektmi.

2015 – Práva duševného vlastníctva a priemyselná politika

Druhý odsek: Spoločný podnik F4E aktívne spolupracoval s nezávislými poradenskými agentúrami v oblasti hospodárskej politiky, Trinomics a Cambridge Econometrics, ktoré vypracovali štúdiu pre Európsku komisiu na tému „Vplyv činností ITER v EÚ“. Táto štúdia bola dokončená v apríli 2018. Jej hlavné výsledky sú zhrnuté ďalej.

- Čo sa týka efektívnosti priemyselnej politiky spoločného podniku F4E, výsledky z ekonometrického modelovania ukazujú, že investovanie do ITER vytvorilo v období medzi rokmi 2008 a 2017 okolo 34 000 pracovných miest. Pozitívny účinok bude pokračovať v budúcnosti, do konca výstavby ITER.

Porovnaním ekonomickej návratnosti ITER a vytvárania pracovných miest s alternatívnym scenárom výdavov EÚ (s neutrálnou distribúciou výdavkov do všetkých hospodárskych odvetví) sa odhaduje, že ITER v období medzi rokmi 2008 a 2030 vytvorí členským štátom EÚ celkový čistý zisk vo výške 586 mil. EUR.

- Čo sa týka duševného vlastníctva a šírenia informácií, výsledky štúdie potvrdili, že uvedené čisté výhody sa môžu výrazne zvýšiť vzhľadom na *spin-off* podniky a ďalšie inovácie stimulované spoločnosťami zameranými na ITER a rozvoj nových technológií a výrobkov. Hoci sú výsledky modelovania orientačné, vyplýva z nich, že hospodársky vplyv sa zvýši aspoň o ďalších 25 – 60 % v dôsledku týchto účinkov.

Štúdia naznačuje, že v záujme čo najväčšieho využitia prínosu z týchto ďalších účinkov je potrebné posilniť činnosti transferu technológií v rámci projektu ITER. Skúsenosť z organizácie CERN a agentúry ESA preukazuje, že zriadenie efektívneho systému na transfer technológií trvá určitý čas, ale je nevyhnutné na zlepšenie vplyvu verejnej investície.

Spoločný podnik F4E už v priebehu roka 2017 spustil predbežné činnosti na zriadenie programu na transfer technológií v spolupráci s EUROfusion, pričom sa inšpiroval modelom ESA. V priebehu roka 2018 sa plánuje spustiť prvá fáza tohto programu.

2016 – Stratégia v oblasti boja proti podvodom

V nadväznosti na odporúčanie 3.5 Stratégie v oblasti boja proti podvodom spoločný podnik F4E prijal vo februári 2018 vlastný súbor ukazovateľov rizika podvodu v oblasti verejného obstarávania: varovné označenie. Účelom zoznamu varovného označenia je vymedziť ukazovatele, ktoré sú špecifické pre činnosti verejného obstarávania spoločného podniku F4E, na základe charakteristiky ponúk, trhovej analýzy a systémov verejného obstarávania s cieľom zvýšiť medzi zamestnancami zapojenými do verejného obstarávania informovanosť o kľúčových bodoch, ktoré sa majú overiť prostredníctvom verejného obstarávania.

Zoznam ukazovateľov sa považoval za predpoklad rozvoja nástroja IT v boji proti podvodom, ktorý mal uľahčiť monitorovanie opatrení spoločného podniku F4E v súvislosti s postupmi verejného obstarávania. V januári 2018 však z hodnotenia zložitosti vývoja nástroja, ktorý poskytuje všetky požadované funkcionality vyplynulo, že by to bolo pre spoločný podnik F4E ako jedinú agentúru EÚ príliš náročné.

V dôsledku toho sa uvažovalo o iných, jednoduchých a rýchlejších riešeniach, ktoré by rovnako poskytovali dostatočnú úroveň zabezpečenia a spoločný podnik F4E sa rozhodol navrhnúť vnútorný kontrolný zoznam na boj proti podvodom na základe svojho zoznamu ukazovateľov rizika podvodu v oblasti verejného obstarávania – varovné označenie. Kontrolný zoznam na boj proti podvodom bol prijatý v máji 2018 a nadobudol účinnosť 1. júla 2018. Ak sa uplatňuje, kontrolný zoznam bude vyplnený a podpísaný aspoň dvakrát počas životného cyklu verejného obstarávania (vo fáze zadávania zákazky a uzatvárania zákazky) dvomi rôznymi subjektmi, nezávisle od seba, úradníkom pre technické projekty a úradníkom pre verejné obstarávanie a zmluvy, a to s cieľom poskytnúť plnú transparentnosť. V prípade potreby môžu všetci zamestnanci prostredníctvom kontrolného zoznamu vzniesť varovné označenie vo všetkých životných cykloch obstarávania. Použitie kontrolného zoznamu sa v súčasnosti zavádza do vnútorných postupov spoločného podniku F4E zároveň s ďalšími zmenami, ktoré súvisia s projektom na zlepšenie verejného obstarávania.